ANUL XXV.—No. 52.—Vineri 23 Februarie 1907.—

5 bani în România.—10 bani în străinătate

ABONAMENTE
ROMANIA: STRĂINĂTATE
L 1.65 3 luni 10 lei
„ 3.15 6 luni 20 „
„ 18. Un an 40 „
Abonaţii primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" colorat

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserţii şi reclame 1.25 linia

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
— 11, Strada Brezoianu 11, Bucureşti —

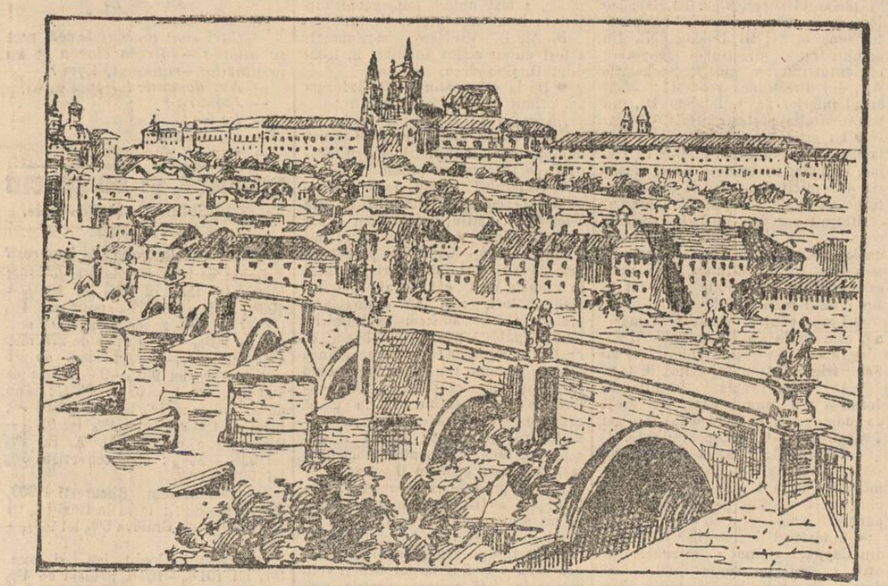

Palatul imperial „Hradsin" din Praga.—(Vezi explicaţia)

Calendar pe anul 1907

Ortodox
Joui 22 Februarie.-M. din Eugenia.
Catolic
Joui 7 Martie. — Toma d'Aquin.
Răs. soarelui 6,45. Ap. soar. 6,09

Bucureşti 22 Februarie.

Explozii de cazane

De la un timp încoace s'au înmulţit în mod îngrijitor exploziile cazanelor cu aburi.

Numărul victimelor făcute de aceste accidente e deja considerabil şi e deci lesne de înţeles că publicul începe să se emotioneze şi să ceară intervenirea autorităţilor în drept.

Ne dăm cu toţii seamă că, treptat cu desvoltarea industriei, munca nu mai poate fi aşa de tihnită ca în timpurile patriarhale şi că statistica are de înregistrat mai multe accidente într'o ţară industrială de cât în una agricolă.

Totuşi, pe lângă riscurile naturale, foarte greu de evitat, pot fi şi cauze de acele ce se pot înlătura printr'o organizaţie şi o priveghere serioasă.

Explozionea unui cazan de aburi poate proveni din reaua conducere, încredinţată unor persoane străine de meserie, cari nu au noţiune de puterea aburului; ea poate proveni din deteriorarea cazanului prin uzaj, rea întreţinere sau alimentare cu apă calcaroasă, etc.

Asemenea cauze de accidente pot şi trebuesc să fie înlăturate, scutindu-se ast-fel pe lucrători şi chiar şi pe patroni de o sumă de nenorociri.

In primul loc, este absolut necesar ca conducătorii de maşini cu aburi să aibă cunoştinţele teoretice şi practice trebuitoare meseriei. In privinţa aceasta e nevoe de un control din cele mai riguroase, pentru ca nu—dintr'un spirit de economie rău înţeles — să se poată încredinţa conducerea cazanelor unor oameni nepregătiţi, primejduindu-se viaţa atâtor lucrători.

In al douilea loc, e tot aşa de necesar ca să se exercite un control serios asupra stării cazanelor cu aburi.

De la mulţi cititori ai noştri, din diferite părţi ale ţării, am primit scrisori prin care ni se scrie să intervenim stăruitor pe lângă d. ministru al domeniilor pentru cercetarea acestei grave chestiuni şi luarea măsurilor necesare.

Facem aceasta foarte bucuros.

Industria e legată cu destule riscuri ce nu pot fi înlăturate; e deci imperioasă datoria să evităm pe cele ce sunt posibile de evitat.

Rugăm stăruitor pe d. ministru al industriei să-şi îndrepte atenţiunea asupra acestei chestiuni.

DIN RUSIA

(Coresp. particulară a ziarului «Universul»)
Petersburg, 18 Februarie.

Huliganii la lucru

Acum când s'a sfârşit îndrjita campanie electorală, sosesc din toate părţile ştiri despre peripetiile ei ruşinoase sau tragice. In ele sunt exclusiv amestecate partidele reacţionare şi în special „adevăraţii ruşi", cari vor să răscumpere scump victoria adversarilor. Sprijiniţi de guvernatori şi de toate autorităţile ei, organizează omoruri în toate provinciile ruseşti.

Chiar în ultimele zile de alegeri delegaţii reacţionarilor s'au împrăştiat în satele cele mai chinuite de foamete, oferind ajutoare oamenilor sfârşiţi de nemâncare, numai cu condiţia să primească pe alegătorii listelor conservatoare.

Sosirea deputaţilor

Se aşteaptă pe mâine sosirea celui mai mare număr din noui deputaţi. De alt-fel, câţi-va noui aleşi au şi sosit zilele acestea, mai cu seamă ţăranii, cari se grăbesc a se pune în relaţii cu şefii lor.

Intre ei se află şi frumosul masacrator al evreilor, Kruşevan. Sosit ieri noapte în vagon special, se luaseră mari măsuri poliţieneşti la gară; în acelaşi timp însă Liga adevăraţilor bărbaţi ruşi fusese rugată să nu'i iasă în întâmpinare, vroindu-se a se evita ori-ce scandal. Ast-fel, Kruşevan, coborându-se din tren, a stat de vorbă numai cu jandarmii şi s'a dus apoi la hotel sub escorta lor.

Interesul publicului pentru deschiderea celei de a doua Dume este enorm. Locurile în tribuna publică a parlamentului sunt ocupate pentru 15 şedinţe viitoare.

Lucrătorii din Petersburg vroiau să sărbătorească victoria partidelor extreme, proclamând greva în ziua deschiderei Dumei; dar direcţia partidului socialist-democratic a intervenit contra acestei păreri.

Kuminsky

CRONICI FEMININE

Mişcarea feminină

II

O femee din Finlanda a fost numită profesoară la şcoala agronomică a Statului din oraşul Orisberg. Ea este prima femee din Finlanda, care a urmat studiile agronomice şi prima profesoară a unei şcoale agronomice.

O nouă lege a permis în Spania căsătoria civilă facultativă pentru catolici. Până acum trebuia ca o parte a căsătoriilor încheiate să fie acatolice. Cu toate sforţările clericalilor de a reuşi să ambele părţi trebue să fie acatolice, s'a votat o lege care face posibilă în general căsătoria civilă.

In republica Peru din America pot funcţiona şi profesoarele căsătorite, tot aşa şi în Statul Nebraska.

Ziarul «Baltische Frauenzeitschrift», din Rusia, anunţă în ultimul său număr că d-soara W. Clebnicowa a fost primită ca membră în societatea imperială de arhitectură din Petersburg. D-soara Clobnicowa, este absolventă cu distincţiune a şcoalei «Ecole de genie civile et des arts, din Gent.

Dr. Teresa Labriola, cunoscuta jurisconsultă din Italia, a fost numită profesoară definitivă la universitatea Sassari din Sardinia.

Helen Keller, savanta surdomută şi oarbă a fost numită membră în consiliul de Stat pentru educaţiunea copiilor orbi din Statul Massachusets (America).

Un ziar englez anunţă că femeile din Noua Zeelandă cari aă obţinut dreptul electoral în anul 1893, iaă din ce în ce tot mai multi parte la alegeri. In anul 1893 aă votat 90.290 femei, la 1896 aă votat 108.783, la 1899 aă votat 119.550, iar la 1902—138.565 femei.

Olimpia.

Voci dintre meseriaşi

Rezultatele legei.— Cazul unui maestru zidar.— Revendicările micilor patroni patroni

Continuăm a publica părerile ce ne trimet diferiţi meseriaşi în chestia legei meseriilor.

D. C. Ursescu, preşedintele corporaţiei III în lemn, din Galaţi, ne scrie: Am citit cu cel mai viu interes intervievurile ce le-aţi publicat în chestia meseriaşilor. Acele scrieri aă luminat mult pe meseriaşi şi le-aă adus mari foloase.

E adevărat că legea nu s'a aplicat în mod conştiincios. Totuşi meseriaşii aă cules oare-cari roade după urmele ei. Mai întâiu aă putut să se organiseze şi să înfiinţeze casele de ajutoare, cari, ori-ce s'ar zice, tot aă fost în măsură de a alina multe suferinţe.

Nenorocirea e că unii preşedinţi de corporaţii cred că-s mai mari ca Vodă şi fără a-şi da seamă de nevoile meseriaşilor daă ordine fără rost, nemulţumind pe toată lumea. Din această pricină mulţi meseriaşi prind ură pe preşedinte şi se înstreinează de corporaţii.

Corporaţiile mai sunt bune fiindcă acolo se întâlnesc ştiutorii cu cei neştiutori, discută şi se lumineazâ unii pe alţii, lucru ce nu exista înainte de înfiinţarea legei.

In ce priveşte cotizaţiile ar fi bine ca ele să fie reţinute de patroni.

* * *

D. I. N. Ducă, maestru zidar din Capitală, str. Cuţarida 3, ne scrie o lungă scrisoare prin care ne arată insuficienţa caselor de ajutor înfiinţate pe lângă corporaţii.

D. Ducă spune: Regulamentul caseî de ajutor a corporaţiei noastre prevede la art. 7, al. *a*, că bolnavul va căpăta timp de 4 săptămâni câte 20 lei pe săptămână. Dacă bolnavul nu se va însănătoşi va căpăta alţi 15 lei timp de 4 săptămâni.

In cas dacă boala continuă termenul de ajutor se prelungeşte pentru încă 10 săptămâni, în cursul cărora bolnavul primeşte câte 10 lei pe săptămână. Iar dacă bolnavul nici după primirea acestor ajutoare nu s'a însănătoşit, comitetul convoacă adunarea generală care decide.

Or, acum 2 ani, căzând grav de tifos, de şi am anunţat comitetul la timp, dar medicul corporaţiei mele n'a venit să mă viziteze de cât peste 10 zile. Ajutoarele prevăzute în statut nu le-am obţinut de cât cu mari dificultăţi şi numai timp de 5 săptămâni de şi am zăcut 7 luni.

Toate acestea, fireşte fac ca meseriaşii să se depărteze de corporaţii. E dureros ca aceste instituţii să fie lăsate la voia întâmplării şi să nu se bucure de nici un control din partea Statului.

* * *

D. Gheorghe I. Carollo, croitor în Capitală, într'o lungă scrisoare arată starea precară a micilor patroni croitori.

Brevetele de maeştri, spune corespondentul nostru, s'aă liberat fără nici un examen, la mulţi oameni străini de meserie, cari sunt admişi şi la licitaţiile publice pentru obţinere de furnituri. Sunt mulţi lucrători croitori cari, fără să aibă actele necesare, lucrează pe la casele lor, pe preţuri derizorii, concurând pe micii patroni şi stricând stofele ce li se încredinţează de clienţi.

* * *

Vom continua în numerile noastre viitoare a publica scrisorile ce le vom mai primi.

Mes.

„Iarba Fiarelor"

DESCOPERIREA UNEI MARI ESCROCHERII

Comoara de la Cetate. — Comoara de la Cartalu. Inşghebarea bandei.— Primii păcăliţi

Comoara de la Cetate

Intre comorile dobrogene despre cari se vorbeşte mai des şi cu mai multă insistenţă, de ani de zile, e şi aşa zisa „Comoara de la Cetate". A rămas legendă din generaţie în generaţie, printre locuitorii băştinaşi de prin partea locului, că sub ruinele unei vechi cetăţi romane, ruine de la cari şi-a şi luat numele satul Cetate, s'ar fi aflând o comoară în care se ascund averi nenumărate.

Este adevărat—după cum spuneam în articolul nostru de ieri—că, scormonind pământul, mai adesea din jurul ruinelor, ţăranii aă găsit mai tot d'auna fie vechi monete romane de aur saă argint, fie vechi şi înţărânaţi „constantinaţi" turceşti. Nu este însă nici un fapt concret, afirmat şi dovedit, că s'ar fi găsit vre-o dată o cantitate de aceste monete la o laltă, că s'ar fi ajuns la aflarea unei adevărate comori.

Din vorbă în vorbă numai, din gură în gură, cu ajutorul micilor invidii, micilor răzbunări locale, o monetă găsită s'a transformat în comoară, belsugul vre-unuia a luat origina: găsirea unei comori.

Despre „Comoara de la Cetate" se vorbeşte însă de ani de zile şi s'a făcut atâta zarvă în jurul ei în cât chiar autorităţile locale aă fost puse pe gânduri şi în 1905 s'aă făcut săpături oficiale. După cum era însă de aşteptat, cercetările nu aă dus la nici un rezultat; legenda a rămas legendă, fără ca totuşi nedescoperirea comoarei să fi distrus însăşi legenda. La kilometri în jurul satului se afirmă şi azi că la Cetate este o comoară.

Legenda aceasta pare a fi fost simburele din care a eşit escrocheria de care ne ocupăm. „Nu la Cetate este comoara—şi-aă zis cei ce plănuiseră afacerea—; e la noi în sat, sub casa cutăruia, de-aia n'a găsit-o stăpânirea". Spus faptul acesta azi, spus mâine, repetat mereu, credulitatea ţăranilor a sfârşit prin a'l lua drept bun. Era un prim punct câştigat. N'a trecut într'adevăr mult şi printre locuitorii din plasa Hârşova s'a lăţit svonul despre „Comoara de la Cartalu". In acest moment planul era combinat şi pentru izbânda lui nu mai era nevoe de cât de multă încăpăţinare şi multă îndrăzneală.

Comoara de la Cartalu. — Inşghebarea bandei

In cătunul Cartalu, pendinte de com. Şeriu, plasa Hârşova, locuia de căţi-va ani un ţigan fierar, Niţă Iordache. Ca toţi ţiganii, isteţ din fire, Niţă Iordache îşi pune în gând, încă de acum două ani, să profite de credulitatea poporului. Comorile de cari se vorbea în jurul lui l-aă făcut să pornească şi el în căutarea uneia şi, mai norocos de cât toţi alţii, a şi găsit-o, cu deosebire însă că a găsit-o acolo unde nu o căutase nimeni înaintea lui... în buzunarele cător-va naivi, azi unul, mâine două, în curând mulţi, o serie întreagă de păcăliţi, de doritori de a se îmbăgăţi fără muncă, cât mai uşor.

Unul singur însă, numai el, îi era fireşte greu să scoată planul la bun capăt. Era nevoe de mai mulţi, de căţi-va în tot cazul cari să-l susţină, de unul pe care să-l scoată stăpin al comoarei. Inţelegerea la aşa ispravă nu era, de sigur, greu să facă. De bani nemunciţi puţini sunt cari să se dea înlături. Şi tovarăşii s'aă găsit repede.

Un prim tovarăş Niţă Iordache îl găseşte în alt ţigan, tot din Cartalu, un oare-care Neagu Burlacu şi amândouî pun de fapt bazele afacerei. Cei două ţigani se înţeleg cu un al treilea, un om bătrân, Vlaicu Gheorghe, care, având o casă în Cartalu, locuia totuşi în com. Girliciu, în aceeaşi plasă Hârşova, şi-l fac pe acesta proprietar al faimoaseî comori, pe urma căreî aveaă să alerge timp de două anî o sumă de oameni, la uşa căreia atâţia păcăliţi aveaă să-şi lase unii toată bruma de avere agonisită, alţii mii de leî adunaţi cu cinste, alţii chiar pâinea copiilor.

Prin toamna anului 1905 începe să se svonească prin Cartalu întâiu, prin Şeriu pe urmă, în toată plasa mai apoi, până la Hârşova şi Constanţa, până la Medgidia şi Babadag, vestea comoareî vrăjite de sub casa luî Vlaicu Ghrorghe din Cartalu.

Şi nu era vorba de o comoară ca toate acele despre cari se vorbea. Vlaicu Gheorghe îi moştenise taina din moşi strămoşi, se îngrozise întâiu, se gândise pe urmă cum să ridice de-asupra ei vraja, dar iarba fiarelor nu o găsise nici aî luî, nici el. Pivniţa boltită, lăcătul mare cât un lighian la poarta de fier, cele două-spre-zece grămezi de aur, strălucitoare în întunericul în care zăceaă de atâta amar de vreme, cei două draci călări pe două grămezi şi cari cereaă cunoscătorilor tainei *iarba fiarelor*, toate acestea se şopteaă din ureche în ureche, şi nu ştia de comoară numai Vlaicu, o văzuse cu ochii şi Niţă Iordache, o văzuse şi Neagu Burlacu.... şi o putea vedea ori-cine s'ar fi încumetat să stea de faţă cu dracii, şi fericit acela care va putea ajuta la găsirea ierbeî fiarelor ca, deslegând vraja, să se îmbogăţească într'o clipă, clipa în care ar fi putut atinge aurul vrăjit.

Dar *iarba fiarelor* nu creşte pe câmpuri; Niţă Iordache singur ştie unde şi la cine e. Căci sunt numai treî fire în toată lumea: unul în Bulgaria şi două în ţara sârbească, şi va să se ducă cine-va acolo să o aducă, va să cheltuiască, va să plătească aceluia ce o are, va să se facă cheltueli mari şi nici Niţă Iordache, nici Neagu Burlacu, nici Vlaicu Gheorghe nu eraû oameni cu dare de mână.

Şi pe la o ureche şi alta se şoptea mereû: „Cum de nu se găseşte unul care să arunce câţi-va poli, ca pe urmă să şi'i ia cu vârf şi îndesat?" O! vraja aurului! vraja bogăţieî, câtor nu le ia minţile!...

Primii păcăliţi

Urzeala bandeî de ţigani isbuteşte pe deplin. Imprăştiindu-se svonul din sat în sat, din cătun în cătun, lesne crezătorii îşi făceaû întâiu cruce, rămâneaû apoi pe gânduri şi mai târziu, când, cu gândul vecinic la bogăţia atât de uşor de câştigat, în mintea lor se statorniceaû cu temeiû şoaptele din fie-care zi, unul câte unul, pe furiş, ca nu cum-va alţii să le ia înainte, luaû păcăliţii drumul comoareî, ducând în chimiruri saû în colţuri de basmale, unii tot avutul, alţii rodul unei veri de muncă.

Avem d'inainte o listă a ţăranilor din jud. Constanţa cari şi-aû vârsat banii în mâinile ţiganilor, ca să aducă faimoasa iarbă şi ne gândim cum de se mai poate petrece atâta rătăcire, cum de nu s'a luminat o minte spre a opri prăpădul atâtor averi!

Din câţi sunt cunoscuţi până acum, 6 nenorociţi ţărani aû risipit până acum 203 „poli", *patru mii saă zeci de leî*, în nădejdea găsireî ierbeî vrăjite, o avere întreagă inghiţită de dibăcia ţiganilor cari urziseră îndrăsneaţa escrocherie.

Primii păcăliţi sunt, fireşte, din satul şi din jurul satului cu comoara. Niţă Berechet, din cât. Cartalu dă 50 de poli; Ion Scurtu şi Ion Burlacu din com. Şeriu, cât. Terşikioiu, daû unul 34 şi altul 20 de poli; Alexandru Plebea şi ginerele acestuia, Dumitru, din com. Capugicu, daû unul 30 şi altul 60 de poli şi, cel din urmă, Ivan Ţiganu, tot din com. Capugicu, dă 9 poli.

Pentru nenorociţii păcăliţi, tot bănetul acesta se ducea fie la Turtucaia, în Bulgaria, fie în alt sat din Serbia, pe unde trebuiaû să se găsească norocoşii posesori aî ierbeî minunate, aî ierbeî care nu mai sosea, ba pentru că unul nu fusese găsit, ba că altul avea să vină, ba că trebue să se împrimăvăreze ca să se poată intra la comoară.

Unul câte unul, păcăliţii eraû aduşi în casa luî Neagu Burlacu, din Cartalu; opera de încredinţare se desăvârşea aci; ţiganii se juraû şi'şi afuriseau neamurile până la al noulea, descriaû minunaţia comoareî în faţa minţeî buimace a nenorociţilor şi aceştia deschideaû pungile inconştienţi, sub vraja cuvintelor ademenitoare. Nici unul din păcăliţi nu se întorcea singur acasă; pentru ca pe drum să nu găsească pe alţii cari să-i ademenească, excrocii aveaû grijă să'i însoţească până la Hârşova, până la Medjidia, unde tot-d'auna se bea aldămaşul tirguluî făcut.

Ştiû satele întregi de bănetul dat escrocilor de cei 6 nenorociţi; nici unul din aceştia însă nu mărturiseşte pe de-a'ntregul cursa în care aû intrat. Cei ce aû vorbit cu dinşii i-aû auzit confirmând că s'aû târguit cu escrocii, că aû dat ceva parale, dar le-aû dat pe muncă saû pe pământuri, cu toate că nici unul din cei 3 escrocî nu mai muncese nimic de două anî încoace, nu aû nici un fel de averi şi, totuşi, o duc într'un zaiafet, ba Niţă Iordache şi-a închis şi fierăria şi nu se mai trezeşte de cât... la zile mari.

* * *

Afacerea însă, ca să devină demnă de aşa nepreţuită comoară, trebuia să iasă de prin sate, unde oameniî aû parale puţine şi unde excrocheria nu putea dura la infinit. Excrocii ştiaû aceasta, nu vroiaû să-şi primejduiască „afacerea" şi duc vestea comoareî la oraşe, întâiû la Constanţa şi apoî la Bucureşti, unde, în Capitală, aû norocul să dea peste omul căutat, peste naivul care'şi desleagă baerile pungeî în nădejdea comoareî, peste „Domnul Petre", de care vorbeşte toată plasa Hârşoveî şi despre care vom vorbi şi noî în articolul viitor.

Alex.

CARNETUL MEU

Crize

Toată lumea azî vorbeşte
Că e criză 'n minister
Şi la cârmă liberalii
Vin... O fi... E cam... mister...

Criza, însă, 'i foarte mare
La slujbaşi în buzunar
Carî, c'o biată lefuşoară,
Duc un traî, cam, de... amar...

Mai e criză de vagoane,
Vaî, sărmanî-agricultorî,
Fac o gură mare-mare
Şi reclamă pân' la norî...

Mai e criză, vaî, de lemne,
Ştim cu toţii, oameni buni;
Insă criza cea mai mare
Este-acuma de... sârbuni...

Dar o criză mai grozavă,—
Care bântue acum,—
Este cea de... nevricale
De'ţi ieî câmpii, fugi pe drum...

Căci, aceste crize, uite,
Soacra mea, nevasta, 'n dracî
Le apucă când pe voe
Nu voeşti ca să le facî...

Marion.

DIN TRANSILVANIA

(Coresp. particulară a ziarului «Universul»)
Cluj, 18 Februarie.

Marea serbare românească din Cluj

După o călătorie lungă de 17 ore, cu acceleratul de la Craiova, am ajuns Sâmbătă, 17 Februarie, la Cluj, noaptea la orele 10 şi 50 minute.

Delegaţiunea care venea să asiste la marea serbare culturală a studenţilor universitari din Cluj, care se da a doua zi în „Redută", era compusă din studenţii universitari aî societăţeî „Oltenia" din Craiova, şi anume din preşedintele societăţeî, d. Kintescu, secretarul general, d. Sc. Stoenescu şi casierul, d. G. Mil. Dumitrescu. Aceştî studenţi fiind membri şi în Liga culturală, ca atare reprezentaû şi pe aceasta.

La gustarea servită a luat cuvântul studentul oltean C. Stoenescu: „Dacă am simţit o fericire în viaţă şi dacă şi fraţii noştri aû simţit acea fericire, nu poate fi alta de cât că în anul al 40-lea de domnie al M. S. Regeluî Carol, a fost o clipă când sub domnia adevăratuluî Rege, ne-am unit şi cu sufletul şi cu corpul şi năruind Carpaţii cu mintea, am reconstituit vechea noastră Dacie. Să dea Dumnezeû ca acest vis să devie fapt sub domnia Regeluî Carol al II."

Ochiî bătrânuluî şi neînfrântuluî naţionalist Popp din Băseştî innotaû în lacrimi.

In timpul scurteî vizite pe străzile Clujuluî, delegaţiunea a putut vedea statuia în bronz a luî Matias Corvin, aşezată în piaţa din faţa catedraleî romano-catolice „Sf. Ştefan", şi locul cumpărat de români de la ungurî şi pe care se va ridica o somptuoasă catedrală românească.

Masa s'a servit în restaurantul „Thalia". Spre seară e anunţat concertul în „Redută".

Concertul

19 Februarie.—La orele 9 când soseşte delegaţiunea olteană în sala „Redutei", locul unde la 1848 s'a săvârşit unirea Transilvanieî cu Ungaria şi judecarea procesuluî memoranduluî, era literalmente plină. Pe lângă intrările plătite, delegaţiunea depune 94 de coroane, provenite din rescumpărarea biletelor de intrare şi din micî subscripţiî, pentru gimnaziul din Brad.

Ca să facem o dare de seamă amănunţită despre perfecta execuţiune a concertuluî ne-ar fi greu.

Cine a auzit de neîntrecutele artiste: d-na Lucia Cosma, d-şoara Valeria Popp, d-şoara Virginia Gall, d-şoara Getta Hodoş, şi d. N. Brătianu, îşi poate închipui ce seară memorabilă a fost seara concertuluî.

Din partea comitetuluî organizator al concertuluî s'aû oferit d-neî Lucia Cosma şi d-şoarelor buchete de florî; iar din partea delegaţiuneî societăţeî universitare „Oltenia" din Craiova, d-neî Lucia Cosma, o liră de metal în semn de admiraţiune şi aducerî aminte. A ţinut cuvântarea unul din delegaţî, d. Kintescu. Jalea cea mare era că tricolorul românesc a fost dat d-neî Cosma acoperit, — aşa voiaû ungurii.

Efectul acestuî dar din partea oltenilor a fost nemărginit.

In partea a doua a urmat danţul până la ziuă. La masă, unde delegaţiunea a fost invitată de către d. dr. Frâncu, a vorbit d. Niţescu, preşedintele comitetuluî intern al serbăreî, pentru studenţimea universitară Oltenă, la care a răspuns studentul delegat G. M. Dumitrescu.

S'a pus apoî la licitaţie de către delegaţiî oltenî un obiect de mătasă, de o extremă eleganţă, oferit de către d-na directoare a institutuluî Sf. Maria din Craiova, şi s'a adjudecat asupra d-luî dr. Poruţiu pentru suma de 52 coroane, sumă care a trecut la gimnaziul din Brad din partea studenţilor de la „Oltenia".

Profitul net al serbăreî a fost de 1500 coroane.

E de notat că s'a cântat „Deşteaptă-te române" la urechea poliţiştilor ungurî. Bieţiî îşi pierduseră capul de băutură.

Vorbirea românilor era liberă şi caldă, iar despărţirea nu se poate mai cordială.

Noui amănunte prin poştă.

Coresp.

O CUGETARE PE ZI

Liberi cu adevărat în lumea aceasta nu sunt de cât aceî cari nu iubesc pe nimenî.

In jurul conferinţeî doctoruluî Racowsky

(Prin poştă de la corespondentul nostru particular)
Constanţa, 20 Februarie.

Convorbire cu d. Panaitescu

Ca cronicar imparţial am făgăduit de la început că voiû căuta să am o convorbire şi cu unul din agresorî. Cum d. Hr. Panaitescu era arătat că ar fi fost capul mişcăreî, am căutat să am o convorbire cu d-sa.

Intâlnindu-l azi, l'am rugat să-mî spue dacă cele ce se pun în sarcina d-sale sunt adevărate.

D-sa mi-a afirmat următoarele:

Regret în totul fapta petrecută, n'am organizat şi nici condus agresiunea.

Dacă unii meseriaşi aû manifestat şi bătut pe d. dr. Racovschi, aceasta se datoreşte iniţiativeî lor proprii, căcî de mult doreaû să manifesteze contra d-luî dr. Racovschi, care a băgat zizanie între eî, făcându-i a nu respecta legea meseriilor în speranţa desfiinţăreî eî şi înfiinţăriî sindicatelor.

Din această cauză meseriaşiî aû ajuns a li se vinde cu toba lucrurile din casă pentru încasarea cotizaţiilor.

Socialismul nu a putut pătrunde în ţară la noî timp de 10 anî, cu conducătorî eminenţi şi acum unii caută să tragă foloase de pe spinarea meseriaşilor, promiţându-le marea cu sarea, pe când în realitate prin formarea sindicatelor nu numai că cotizaţiile la care sunt impuşi sunt mai mari— fiind de 35 bani pe săptămână când la unele din corporaţii se plăteşte câte 50 bani pe lună şi aû şi ajutor, cum: medicamente, doctor, etc., dar aceştia mai propagă şi idea grevelor, reducerea orelor de lucru, măriri de salarii, lucru pe care corporaţiile le aû făcut deja.

Cât priveşte pentru o contra-manifestaţie ce se svoneşte a se face în Constanţa contra ataculuî îndreptat d-luî dr. Racowski, în casul când acest svon se va adeveri—lucru ce nu cred—nu se ştie ce se poate întâmpla.

Cum meseriaşiî sunt înverşunaţi contra sindicatelor, e şi natural să resiste până la capăt, şi nu e de mirare să asistăm la vărsări de sânge.

Cât priveşte afirmaţiunea că corporaţiile din localitate vor fi convocate a desaproba fapta săvârşită la „Elpis", e neadevărată. Preşedintele corporaţieî în fier şi metal a reclamat oficial în mai multe rânduri autorităţilor contra sindicatuluî; poate să regrete faptul bătăeî, nu însă a desaproba manifestaţia.

* * *

Aceasta a fost în întregime convorbirea avută cu d. Panaitescu, care în localitate trece drept şef al mişcăreî meseriaşilor.

Ţin să adaog că în corespondenţa anterioară, din eroare de tipar s'a zis că „intrarea în sală era oprită cu bastoane", cum unii aû interpretat, în sensul că intrarea publiculuî era oprită de agresorî cu bastoane, ţin să precisez că era interzisă intrarea publiculuî cu bastoane în sală.

Mironescu

Palatul imperial „Hradsin" din Praga

— Vezi ilustraţia —

Vechiul palat imperial „Hradsin" din capitala Boemieî, Praga, este actualmente un măr de ceartă între Curtea imperială austriacă şi consiliul comunal al Pragueî.

„Hradsin" este adică singura circumscripţiune din Praga, în care se mai află tabele de strade cu inscripţie germană, şi cehiî voesc ca şi aceste inscripţiuni să fie în limba cehă.

In cuprinsul acestuî palat se află în catedrala Sf. Venceslav osemintele sfîntuluî naţional al boemilor, Ioan de Nepomuk.

Ilustraţia noastră de astă-zî reprezintă o vedere a palatuluî „Hradsin" din spre riul Moldava.

CORPURILE LEGIUITOARE

CAMERA

Şedinţa de la 21 Februarie

Şedinţa se deschide la orele 3, sub preşedinţia d-luî D. Nenişescu.

Prezenţi 105 d-nî deputaţi.

Pe banca ministerială se află d-niî Take Ionescu şi I. Lahovari.

D. ministru Take Ionescu depune proiectul de lege pentru deschiderea unuî credit de 1000 leî pe seama ministeruluî de finanţe.

Se votează în total proectul de lege pentru avantagiarea obştiilor săteşti la arendarea moşiilor Statuluî.

D. ministru Take Ionescu depune proectul de lege prin care România aderă la convenţiunea încheiată la Roma pentru întemeerea institutuluî agricol internaţional.

Se votează proiectele pentru modificarea circ. oraşuluî Drăgăşnî; circ. rurale din jud. Tulcea; pentru modificarea unor dispoziţiî din legea muntelui de pietate; pentru casa de pensiî a funcţionarilor Eforieî spitalelor civile; pentru împrumutul de 200.000 al judeţuluî Constanţa; pentru creditul de 1.400.000 leî pe seama creditului agricol; prin care Eforia cedează ministeruluî de interne un teren.

Se ia în discuţie modificarea art. 46 din legea taxeî de timbru şi înregistrare.

D. ministru Take Ionescu dă explicaţii, zicând că se scuteşte de taxa timbruluî expropriereî pentru caz de utilitate publică, după cum este şi în legea franceză.

Proiectul se votează.

Proiectul de lege al avocaţilor

Se ia în discuţie proiectul de lege al avocaţilor.

D. M. Antonescu, raportor, dă citire proiectuluî de lege.

D. Vasiliu zice că proiectul constitue un progres, dar critică modul cum a fost alcătuit şi adus în parlament.

D. Nestor Cincu: Opoziţia combate acest proiect?

D. Vasiliu: Eû îl voiû vota. Exprimă dorinţa ca taxele de timbru să se fixeze proporţional cu valoarea sumeî asupra căreia se face proces.

D. Rainu, vorbind de delictele săvârşite de avocaţî de conivenţă cu samsarî, este de părere a se pedepsi după codul penal şi samsariî, nu numaî avocaţiî.

D. Dumitrescu-Vâlcea roagă pe d. raportor să ţină seamă de cererea aparătorilor din întreaga ţară; aceştia sunt năpăstuiţi prin actualul procet de lege.

D. Florescu: Vom propune amendamente.

D. Dumitrescu-Vâlcea roagă a se amâna pe mâine discuţia, spre a putea vorbi mai pe larg.

D. raportor M. Antonescu constată că proiectul răspunde unor nevoi urgente. Roagă Camera a lua proiectul în consideraţie şi a hotărâ discuţia articolelor pe mâine.

Şedinţa se ridică la orele 4.45 m.

SENATUL

Şedinţa de la 21 Februarie

Şedinţa se deschide la orele 2 şi 45 minute, sub preşedenţia d-luî Th. Văcărescu, vice-preşedinte.

Prezenţi 87 d-nî senatorî.

Pe banca ministerială d-niî Gh. Gr. Cantacuzino, D. Greceanu, C. Disescu şi general Manu.

La ordinea zileî răspunsul d-lor miniştri la interpelarea d-luî Dimitrie A. Sturdza.

Răspunsul d-luî prim-ministru la interpelarea d-luî Dimitrie A. Sturdza

D. Gh. Gr. Cantacuzino, preşedintele consiliuluî, spune că d. Dimitrie Sturdza a făcut critica unuî proiect de lege ce nu mai are fiinţă.

Trebuinţa reformeî învăţământuluî superior era de mult simţită. De aceastâ problemă s'aû ocupat înainte mai mulţi d-nî miniştri. Partidul conservator se simţea dator să vină cu această reformă. Indată ce proectul a fost prezintat de d. C. Dis-

---

112

GLASUL MORŢILOR

— Mare roman de moravurî —

PARTEA A DOUA

IX

Era amor?...

— N'am devenit soţia acestuî om, pe care nu-l iubesc, îşi spunea dînsa; nu, nu-l iubesc, orî-cât de mult ar veni prieteniî sêî să mi-l laude... N'am devenit soţia sa de cât în urma făgăduelеî pe care mi-a făcut'o că-mî va înapoia copila... Şi până acuma, dînsul nu s'a ţinut încă de făgăduială...

„Cine-mî spune că toată tragedia aceasta cu Fernand Maurel n'a fost de mai înainte combinată?.. Cine ştie dacă n'aû voit să înconjoare capul luî Andreî cu o aureolă de bravură, cu un nimb de vitejie, pentru ca eû, emoţionată, sedusă, să mă las învinsă, şi să cad în braţele eroului?.... In braţele eroului, care n'avea să'şi mai ţie nici odată făgăduiala solemnă pe care mi-o dase, de a-mî înapoia copila!...

Oh!... sărmana Elena!.. cât de departe era dânsa acuma de acea Elena, aşa de bună, aşa de încrezătoare, aşa de generoasă, pe care am cunoscut-o altă-dată!

Era în stare să se oprească la asemenea gânduri, era în stare să presupue că un om ca Andreî Hubin putea să pue la cale asemenea combinaţiî josnice şi laşe!

Şi ast-fel, silindu-se să-şi înăbuşească orî-ce emoţie, orî-ce pornire de dragoste, intră în camera soţuluî eî.

Cum o zări, o rază de bucurie licări în ochiî luî Andreî, o rază de bucurie nesfârşită.

— Ah! acuma—nu se putu opri să declare, doctorul—acuma pot să afirm că d. de la Tremoize va trăi.

Cu toate că orî-ce mişcare îî provoca dureriî mariî, Andreî se întoarse de patul său, şi făcând o sforţare, întinse mâna spre dânsa.

— Iartă-mă, scumpa mea amică, şopti dânsul, pentru marea plictiseală pe care ţi-o provoc...

Dînsul îşi cerea ertare de la femeea aceia, din pricina căreia, pentru care, văzuze moartea aşa de aproape; se temea ca durerea luî să n'o plictisească să n'o îndurereze.

Elena se apropie de dînsul, şi redevenind puţin acea Elenă de altă dată, aşa de bună cu toţi nenorociţiî, aşa de milosă pentru toţi cari sufereaû, avu o mişcare de milă şi pentru omul acela, care era soţul eî.

Plină de dulceaţă, cuprinse mâna pe care rănitul o întinsese în spre ea.

— Scumpul meû amic, zise dânsa, păstrându-i mâna între mânele eî, oh!.. nu te mişca!..

Iată-mă!.. Sunt aproape... dar nu face nici o mişcare care ar putea să-ţi mărească durerile.

— Atunci, îmî veî lăsa mai multă vreme mâna aceasta?. întrebă rănitul rugător; mă simt aşa de fericit, ştiindu-te lângă mine.

Elena surâse din caritate.

Inţelegând dorinţa rănituluî, ea îî strânse cu dulceaţă degetele, într'o presiune uşoară, şi-şi ridică mâna până în dreptul buzelor luî. Andreî, fericit, îî sărută mâna cu ardoare.

— Oh!.. mulţumesc... mulţumesc! murmură dînsul.

Şi din clipa aceia Elena rămase lângă rănit, simţând cât de mult bine îî făcea prezenţa eî.

— D-ta singură, doamnă, îî zise medicul, d-ta singură veî putea să-l vindecî... Medicul a făcut tot ce putea să facă, pentru corp... Dar pentru a asigura viaţa trebue îngrijit şi sufletul.. Şi vedeţi, d-tră, viaţa rănituluî meû, este soţia sa.

Medicul acela, care l'a început, abia se pricepea să bolborosească câte-va cuvinte încercate, acum când vedea primejdia cea mare înlăturată, găsea frase fericite.

Armand îî strînse mâna şi Elena îî răspunse surizând:

— Aî toată dreptatea doctore, şi după cum vezi, rămân lângă soţul meû... Mâna mea e lipită de buzele sale, pentru a-î reţinea suflet